

ז' טבת
15 דצמבר

באניה, בין ברינדיסי ואלכסנדריה.
הגב' סולד מרת-לב על תיחם של א"י להדסה. לא העריכו
את האפישנסי והשיטה הסוציאלית של מוסד זה. מצטערת היא ביחוד
על התמורות קופת-חולים שהדסה. לרידת מתרונת הדסה מתכנה, וגם
לקפ"ח יבולע. למה "גרשו" את רובינוב - הסדרן החרוץ, המומחה
ורב-הכעלים? מה חטא ראו בו? היו חסרונות - אך כלום יכולים
בני אדם לבלי לשגות. וכלום לא כסו היתרונות והמעלות על כל
המשוגות. השכח? הן המורדים היו רק בעברית והיחכן לדרוש סמנה,
בת 63, שהרכוש לה את השפה? יודעת היא את השפה. בהיותה בת
שנים למדה אביה עברית, בילדותה כבר ידעה את הספרות העתיקה,
אך אינה יודעת לדבר - היא דברה אחת תחלה עברית, לא רעה כלל,
אך בקשי. כשהיה רובינוב נכנס לאיזה מקום היה שומע שמדברים
רוסית, אך בהכנסו החלו לדבר עברית, "להכעיס". היא לא חשאר עכשיו
בארץ; מגרשים אותה, בעוד חצי שנה חשוב לאמריקא, והעבוד שם בטביל
הדסה. למה אין יהודי רוסי ואמריקני יכל להיות זה עם זה?
המצב באמריקא לא טוב. העשירים לא יתנו כסף. והנוחנים -
נוחנים לשבעים דברים שונים ומתעופים. באים שליחים מכל הארצות,
כלם באים לבקש כסף. השנה עוד תאסוף קרן היסוד את הסכום הדרוש
לה, אך בעוד שנה שנה - לא. יתעופו. אלו היו באים לאמריקא
לחנך את העם - היה זה מביא ברכה. אבל באים רק לבקש כסף.

מתמרמרת היא על קפת-חולים המרשה לרופאיה לעסוק בפרקטיקא פרטית. דבר גדול עשתה הדסה - שלא נחנה לרופאיה לעסוק בפרקטיקא פרטית. הרוכאים לא רצו - אך הדסה עמדה על שלה. ואיך זה קופת-חולים של פועלים לא מעריכה את העבודה הסוציאלית הזאת ונוחתה לרופאיה לעבוד בכסף אצל אחרים?

הן הרופא אז אינו יכול למסור את כל אוזנו וזמנו למוסד. במקום לבקש כסף מיהודי אמריקא חושבת היא שטוב היה לדרוש מכל יהודי בר-היכלת להושיב בארץ את קרוביו מרוסיה, כמו שעשתה הגברת בן-עמי הנוסעת באניה זו, שהקבירה לארץ שלש משפחות מקרוביה. זאת יעשו היהודים. אבל כסף סתם, לעניינים כלליים לא יהנו. ומה יהיה על החנוך ועניינים צבוריים אחרים?

לחנוך יתנו, אבל כסף להתישבות ועבודה לא ימצא בדרך הזאת.

מברנדים ואנשיו אין לקוה הרבה. מק וברנדים רוצים לעבוד, אבל אין להם אמצעים, ועבודתם חתה מצומצמת. גם מוהל, הנוסע באניה זו, הגיד לי שהשנה עוד חאסיד קרן היסוד את מבסתה, אבל להבא הדבר לא יצליח. לא נחוץ כלל כסף לדעתו בשביל בנין הארץ. יעבדו לאט לאט, יעשו קטנות ויצברו לאט לאט. ההצברה (אקומולציה) תבנה את הארץ.

שאלח חוסר-העבודה מעלה על הפרק בתור דבר ראשון-המדרגה את פתוח התעשייה. העבודות הצבוריות והבנין יכלים לשמש

קליטה לזמן מה, אבל אם לא נמצא דרך להעסיק את הפועל בעבודה חסידית וקבועה - לא יוצר מעמד פועלים בארץ ולא הגבר העליה. יותר מדי אננו מנסים את המסירות של חברינו בנסיון זה לא יעמדו האלפים - ואנו עינינו נשואות לרבבות. באמצעים שלנו ובקרבות שלנו אנו בונים עכשיו בתים לבעלי-בתים ומתקנים עירות לאחרים. האין דרך להשקיע את הסרץ הזה וחתון הזה למפעלים כלכליים שלנו? החקלאות לא תכיל את העליה, ואין דרך אחרת מלבד החקשית. כאן אין אנו צריכים להתחיל בקואופרטיבים - בהי חרושת של ההסתדרות, קפיטליסמוס הסתדרותי, עלינו ליצור. לזה גם יקל לנו למצוא את האמצעים. תעשייה זו יכולה וצריכה להיות מחוברת את הקרקע - פבריקא וגן, מוטור ופרה, חרושת וחקלאות. והתשטל ישרת את שניהם. קביעות המקצוע והחמדת העבודה תבראנה הסתדרות מבוצרת ורבת-השפעה, שרק היא יכלה לשמש מנוף לפעולת ההמונים היהודים בגולה. הלומי סימי המלחמה שצבור-פועלים מאוחד בארץ, הססדר ומנהל ברשותו את בנין הארץ, והיה לכת המקורר הכביר אשר ירים את ההמונים היהודים בכל הגולה ויקרבם לעבודתנו בארץ - חלום זה מתחיל להתקיים. כבר עכשיו נעשתה ההסתדרות למעין הסכרה את הנועה הנוער שלנו בכל הארצות. מפעל ההסתדרות מכריח ליחס של כבוד והוקרה גם את האדישים והרחוקים, ולא רחוק הזמן שיסחום את פיות המסטינים והמקטרגים וירכוש את כל הלבבות. הסתדרות בריאה ואיתנה בקיומה הכלכלי, מופתית ביצירותיה החברתיות, תעשה את הנס הגדול ותחולל את המהפכה בלב העם העברי והמוני פועליו - סימני המהפכה כבר עכשיו נראים לעין המבטנת. ואת המון הפועלים היהודים המסתופים בעבודתנו,

אח חנוכה הפועלים העולמית הרוחשת לנו אהדה - נבצע את המפעל
ההיסטורי שהוטל עלינו, על כל קשיו ועל כל מכשוליו. דורנו מחכה
לאות ולסופת - וארץ ישראל החדשה תראהו. רק מטומטמי הסח וקצרי
ההשגה יכלים לדמות שהלום-המשיח של עשרות דורות שבקי סבל ויסורים
היה רק הזיה ריקה. דרך צינורות נעלמים, סדור לדור, נמשכת המשימה
הגדולה ומפעמת בלבבות - ומה לא יעשה האנוש ברוך-הצמאון והרעב
ליצירה ולגאולה? היבצר מכה-הסבל לחולל את גדול הפלאים לאחר שיפנה
לתוך מסלול היצירה, נטוע על קרקע הסולדת, אחוז באלפי נימים בחזון
התשועה העולמית והגאולה הגדולה, המשיחית, החזון המחיה את ההיסטוריה
העברית?

עוד הם פזורים בכל כנפי ארץ - מאות ואלפי צעירינו
הנושאים בלבם חלום לא ברור, מאוויי-גאולה ומהפכה סתומים - יתכנסו
לארץ ויבקעו מעין היצירה החתום, יפרוץ המרץ הכבוש והשכור סדורי
דורות, הרווי חזון-המשיח וחיונק מסעין המהפכה האנושית הגדולה
המסכה בכל עזה בדורנו רב-היסורים וצמא-ההתחדשות, והיצירה הגדולה
אשר תאיר את דרך העתיד, יצירה-הגאולה, תצמח על תרבות ארץ-הפלאים
המתנערת. עם כל נצן חדש יטהר לב ההסון היהודי המדולדל, ועם חדש
יקום, עם אשר לב חדש לו, ונשמה רעננה וצמאה, ובלב הזה יפעם סרן
רב, ובמפעל הגדול, במפעל היצירה והגאולה, ימצא את חקונו -

בית מדרש סגור

